

Asia: VN/9885/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

Tietosuojalakiin ehdotettavat muutokset

Kommenttinne koskien tietosuojalain 4 §:n ehdotettavia muutoksia (henkilötietojen käsittely yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi):

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kannattaa tietosuojalain 4 §:n muutosta ja laajennusta, jolla selkeytetään viranomaisten oikeusperusteita käsitellä henkilötietoja yleisen edun mukaisen tehtävän hoitamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi. On myös hyvä, että esityksessä on käyty läpi eroja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan (lakisääteinen velvollisuus) ja 6 artiklan 1 e (yleinen etu) alakohdan välillä, sillä usein voi olla vaikea soveltaa oikeaa käsittelyperustetta viranomaistoiminnassa erityisesti näiden kahden käsittelyperusteen osalta.

Esityksen sivulla 9 todetaan, että jossain tilanteissa käsittely voi perustua samanaikaisesti lakisääteisen velvollisuuden noudattamiseen ja yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamiseen. Esityksessä ei kuitenkaan tarkenneta mitä tällä tarkalleen ottaen tarkoitetaan. Esimerkkinä viranomaiset voivat ilmoittaa useita henkilötietojen käsittelyperusteita, mutta usein näissä tilanteissa samoja henkilötietoja käsitellään eri käsittelytarkoituksissa, joilla kullakin voi olla eri käsittelyperusteet. Sen sijaan samaan käsittelytarkoitukseen liittyvät eri käsittelyperusteet johtavat mahdollisesti tilanteisiin esimerkiksi arvioitaessa sovellettavia rekisteröityjen oikeuksia.

THL pitää tärkeänä, että esityksessä todetaan myös viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtävien sekä palvelun kehittämistehtävien mahtuvan yleisen edun mukaisten tehtävien joukkoon.

THL kannattaa muutosta, jolla henkilötietojen käsittelyperuste laajennetaan koskemaan myös yksityisiä toimijoita, silloin kun ne hoitavat lailla tai lain nojalla annettua julkista hallintotehtävää.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 6 §:n ehdotettavia muutoksia (erityisiin henkilötietoryhmiin ja rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että käsittely rajattaisiin välttämättömään erityisesti perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön vaatimusten vuoksi.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan kohdassa 36 todetaan tietojen minimointiperiaatteesta seuraavaa: ”Henkilötietojen olisi oltava riittäviä ja olennaisia ja rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä niiden käsittelyn tarkoitusten kannalta.” Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan mukaisen minimointiperiaatteen mukaan ylipäättänsä vain käsittelyn tarkoituksen kannalta välttämättömiä henkilötietoja voidaan käsitellä.

Ehdotetun täsmennyksen lisäys on ymmärrettävää perusoikeuksien vahvistamisen näkökulmasta. Lisäys on kuitenkin tarpeeton, koska samat vaatimukset seuraavat jo suoraan EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta. Jos jokin keskeinen tietosuoja-asetuksen mukainen periaate nostetaan kansallisessa lainsäädännössä erityisasemaan, voi muut periaatteet saada heikomman aseman, mikä ei liene tässä tarkoituksena. Lisäksi on epäselvää, voidaanko täsmennyksellä saavuttaa haluttuja vaikutuksia, koska vaatimuksen lisääminen ei muuta aikaisempaa tilannetta.

Esityksessä välttämättömyyden lisäämistä pykälään perustellaan myös tarpeellisuutta lisäsuojatoimenpiteenä. Keskeiset tietosuoja-asetuksessa säädetyt periaatteet eivät voine toimia tehokkaina tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdan tarkoittamina asianmukaisina ja erityisinä lisäsuojatoimin.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 7 §:n ehdotettavia muutoksia (rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Edellisissä kohdan välttämättömyyttä koskevat huomiot pätevät myös tässä, eikä tietosuoja-asetuksessa säädetty tiedon minimointiperiaate voi olla 10 artiklan tarkoittama asianmukainen suojatoimenpide.

Tieteellistä tai historiallista tutkimusta taikka tilastointia koskevat muutosehdotuksen ovat pääosin teknisiä, mutta lainkohdassa ehdotetaan täsmennettäväksi, että käsittelyn tulee olla tarpeen tieteellistä tai historiallista tutkimusta tai tilastointia varten. Ehdotetussa lisäyksessä toistetaan tietosuoja-asetuksessa säädetty perusperiaate. Ehdotuksen käytännön vaikutukset ovat epäselvät erityisesti tieteellisen tutkimuksen kontekstissa, jossa minimointiperiaatteen soveltaminen on muutenkin erityisen haasteellista tieteellisen tutkimuksen luonteen vuoksi.

Kommenttinne sertifiointielimien akkreditointia koskevista muutosehdotuksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotettavat muutokset:

Kommenttinne teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä koskevien säännösten päivittämisestä:

-

Kommenttinne yrityskiinnityslakia koskevista muutoksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muut kommentit:

Yleiset kommentit:

-

Reittu Jarkko

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL - Laki- ja lupapalvelut